

АДМІНІСТРАТИВНЕ ТА ФІНАНСОВЕ ПРАВО

УДК 342.98

DOI <https://doi.org/10.32782/392219>

Болгар О. В.,
*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального процесу
факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування
Одеського державного університету внутрішніх справ*

ДО АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ АКТІВ ЦИВІЛЬНОГО СТАНУ

TO ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF STATE REGISTRATION OF ACTS OF CIVIL STATUS

У статті досліджено певні нагальні адміністративно-правові аспекти державної реєстрації актів цивільного стану. Зазначено, що реєстрація актів цивільного стану сьогодні розглядається більше в цивільному й сімейному законодавстві, ніж в адміністративному, у зв'язку із цим специфічні особливості адміністративного провадження реєстрації актів цивільного стану потребують нового теоретичного дослідження. Визначено, що законодавство про акти цивільного стану являє собою комплексний міжгалузевий інститут законодавства, що містить сукупність адміністративно-правових, цивільно-правових, сімейно-правових нормативних актів, спрямованих на охорону майнових та особистих немайнових прав громадян, а також інтересів держави. Доведено, що держава має безпосередній інтерес у функціонуванні системи реєстрації актів цивільного стану, її вдосконаленні з урахуванням досягнення цілей сучасної державної політики. Обґрунтовано, що адміністративна процедура реєстрації актів цивільного стану є сукупністю адміністративно-процесуальних дій, які забезпечують вирішення індивідуальних реєстраційних справ стосовно дій і подій життя людини, що впливають на виникнення, зміну або припинення її прав та обов'язків, і здійснюються уповноваженими органами у сфері виконавчої діяльності, вираженої в санкціонуванні, офіційному визнанні за певними суб'єктами прав і правового статусу. Наголошено на тому, що адміністративна процедура реєстрації актів цивільного стану має «позитивний» характер. Зазначено, що правовідносини, які виникають між виконавчими органами державної влади в галузі реєстрації актів цивільного стану та громадянами, у своїй основі не містять правового конфлікту, а характеризуються як державна послуга, що надається органом виконавчої влади. Змістом цих правовідносин є потреба у здійсненні або реалізації громадянами належних їм прав. До принципів процедур здійснення державної реєстрації актів цивільного стану віднесено охорону державних і громадських інтересів, прав та свобод громадян; повноту і своєчасність реєстраційних дій; матеріальну істину під час здійснення реєстрації актів цивільного стану; реєстраційні дії державною мовою; забезпечення дотримання права на нерозголошення конфіденційної інформації у процедурах реєстрації актів цивільного стану. Констатовано, що питання про зміст адміністративної процедури реєстрації актів цивільного стану має ключове значення для охорони особистих немайнових і майнових прав громадян, оскільки безпосередньо торкається виникнення, зміни чи припинення низки найважливіших прав та обов'язків, зокрема, у сфері публічного адміністрування.

Ключові слова: адміністративне право, адміністративне законодавство, державна реєстрація, правовий інститут, публічне адміністрування, акти цивільного стану, правовий механізм, адміністративні процедури, орган реєстрації, акти реєстрації.

The article examines certain urgent administrative and legal aspects of state registration of civil status acts. It is noted that civil registration is now considered more in civil and family legislation than in administrative legislation. In this regard, the specific features of administrative civil registration proceedings require a new theoretical study. It is determined that the legislation on acts of civil status is a complex intersectoral institution of legislation that combines a set of administrative-legal, civil-legal, family-legal normative acts aimed at protecting the property and personal non-property rights of citizens, as well as the interests of the state. It is proved that the state has a direct interest in the functioning of the civil registration system, in improving it, taking into account the achievement of the goals of modern state policy. It is proved that the administrative procedure for registration of acts of civil status is a set of administrative

and procedural actions that ensure the resolution of individual registration cases concerning actions and events of a person's life that affect the emergence, change or termination of his rights and obligations, which are carried out by authorized bodies in the field of executive activity, expressed in the authorization, official recognition of certain subjects of rights and legal status. It is noted that the administrative procedure for registering acts of civil status is "positive". It is noted that the legal relations that arise between the executive bodies of state power in the field of civil registration, on the one hand, and between citizens, on the other, do not contain a legal conflict, but are characterized as a public service provided by the executive authority. The content of these legal relations is the need for citizens to exercise or exercise their rights. The principles of procedures for state registration of civil status acts include protection of state and public interests, rights and freedoms of citizens; completeness and timeliness of registration actions; registration actions in the state language; ensuring compliance with the right to non-disclosure of confidential information in civil registration procedures. It is stated that the issue of the content of the administrative procedure for registration of civil status acts is of decisive importance for the protection of personal non-property and property rights of citizens, since it directly concerns the emergence, modification or termination of a number of important rights and obligations, including in the field of public administration.

Key words: *administrative law, administrative legislation, state registration, legal institution, public administration, civil status acts, legal mechanism, administrative procedures, registration authority, registration acts.*

Постановка проблеми. Реалізація проголошеного Конституцією України пріоритету прав і свобод особистості вимагала створення ефективного механізму їх реалізації та захисту, що визначило найважливіші напрями державно-правових перетворень. З проголошенням соціальної держави в суспільстві робиться заявка на рішучий крок до переходу від принципу «рівності можливостей» до принципу «рівності результатів». Створення умов реалізації проголошених Конституцією України прав і свобод особистості вимагає її активної участі в соціальних та економічних процесах, що зумовлює потребу в радикальному системному оновленні правових форм, які опосередковують державно-владний вплив на інститути громадянського суспільства. Проведена в умовах трансформації економічної і політичної систем адміністративно-правова реформа не може бути зведена до оптимізації та адаптації наявних правових механізмів державного управління стосовно нових умов, оскільки в основі її лежать принципово інші підходи до побудови нової системи відносин виконавчої влади та особистості, заснованої на ідеї забезпечення розумного балансу публічних і приватних інтересів. Різке скорочення сфер, що допускають можливість використання прямих адміністративних методів за істотного збагачення функціональної ролі держави, привело до появи нових правових форм державного управління. На тлі структурно-функціонального реформування системи виконавчої влади особливої актуальності набула одна з форм її реалізації – державна реєстрація, яка знайшла

своє застосування в усіх сферах державного управління (економіці, соціальній та адміністративно-політичній сферах). Незважаючи на це, сутність і правова природа державної реєстрації як форми реалізації виконавчої влади досі не стала предметом детального дослідження в юридичній літературі.

Реєстрація актів цивільного стану сьогодні розглядається більше в цивільному й сімейному законодавстві, ніж в адміністративному. У зв'язку із цим специфічні особливості адміністративного провадження реєстрації актів цивільного стану потребують нового теоретичного дослідження. Усе зазначене зумовлює актуальність вибраної тематики статті.

Огляд останніх досліджень і публікацій. Певним аспектам теоретико-правового дослідження державної реєстрації приділяли увагу науковці різних галузей знань. Серед учених-адміністративістів, які займалися дослідженням цієї проблематики, можна назвати таких авторів, як В. Авер'янов, О. Андрійко, Д. Бахрах, Ю. Битяк, Л. Біла-Тіунова, В. Вишняков, В. Галунько, А. Головач, І. Голосніченко, І. Задоя, С. Ківалов, В. Колпаков, Ю. Тихоміров, О. Шмалій, М. Шульга та інші.

З огляду на динамічність адміністративного законодавства, а також досить швидкі темпи розвитку й реформування адміністративного права багато наукових положень частково втратили свою актуальність. Отже, цілком обґрунтовано можна говорити про те, що сьогодні необхідним стає системне й фундаментальне дослідження теоретичних і прикладних проблем, пов'язаних з адміністративно-правовим забезпеченням

державної реєстрації, на основі новітніх теоретико-правових засад.

Формулювання завдання дослідження. Метою статті є дослідження певних нагальних адміністративно-правових аспектів державної реєстрації актів цивільного стану.

Виклад основного матеріалу. Насамперед варто зазначити, що найменування актів стану «цивільними» зовсім не означає їхню юридичну значимість лише у сфері дії цивільного права та передбачає не канонічний, а загальногромадянський, встановлений державою порядок реєстрації в органах реєстрації актів цивільного стану, спеціально створених для цих цілей.

Акти цивільного стану, регулювання реєстрації яких здійснюється за допомогою адміністративних процедур, значною мірою безпосередньо пов'язані із сімейними правовідносинами, зокрема народженням фізичної особи та її походженням, шлюбом, розірванням шлюбу у випадках, передбачених законом, зміною імені, смертю. Акти цивільного стану народження й смерті мають різногалузеве значення. З позицій сімейного права народження дитини зумовлює її сімейну правоздатність і можливість набуття сімейно-правового статусу в конкретних видах сімейних правових відносин, а смерть припиняє всі сімейно-правові відносини через нерозривний зв'язок з особистістю їх учасників. Тому не дивно, що в Сімейному кодексі України (далі – СК України) чимало норм, які стосуються оформлення актів цивільного стану [4].

Юридична конструкція «акти цивільного (громадянського) стану» теоретично розроблена в сучасній правовій науці явно не досить. Законодавець запропонував своє бачення правової сутності цих актів у легальному визначенні, яке, на нашу думку, викликає низку запитань. Зокрема, у Законі України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» від 1 липня 2010 р. № 2398-VI зазначено: «Актами цивільного стану є події та дії, які нерозривно пов'язані з фізичною особою і започатковують, змінюють, доповнюють або припиняють її можливість бути суб'єктом цивільних прав та обов'язків. Державній реєстрації відповідно до цього Закону підлягають народження фізичної особи та її походження, шлюб, розірвання шлюбу у випадках, передбачених законом, зміна імені, смерть» [9]. При цьому не зрозуміло, який зміст вклада-

ється в термін «цивільний стан», що нерозривно прив'язаний до таких легальних ознак громадян, як дії, події та вплив на виникнення, зміну чи припинення прав та обов'язків.

Державна реєстрація зміни імені громадянина спочатку зумовлена юридичною значимістю особистого імені, що індивідуалізує його правову особистість як суб'єкта, та водночас цілого комплексу конкретних правових відносин у всіх галузях правової дійсності. Однак пояснити з позицій СК України включення в перелік актів цивільного стану зміну імені складніше, оскільки вона не веде до виникнення, зміни чи припинення прав та обов'язків громадянина, який змінив ім'я [4]. Однак не можна не враховувати, що наречення ім'ям спочатку відбувається в органах Державної реєстрації актів цивільного стану (далі – ДРАЦС) одночасно й разом із державною реєстрацією народження дитини, тому порядок зміни імені також не може бути інакшим, ніж той, що здійснюється шляхом державної реєстрації.

Державна реєстрація виконує важливу функцію охорони інтересів (як приватних (насамперед того громадянина, який є безпосереднім учасником таких дій, подій), так і публічних): державна реєстрація актів цивільного стану встановлюється з метою охорони майнових та особистих немайнових прав громадян, а також в інтересах держави, що безсумнівно відносить саму процедуру до сфери адміністративного права [6].

Ця функція реалізується через діяльність певних уповноважених на те державних органів: державна реєстрація акту цивільного стану провадиться органом державної реєстрації актів цивільного стану шляхом складання відповідного запису акту цивільного стану, на підставі якого видається свідоцтво про державну реєстрацію акту цивільного стану.

До системи органів реєстрації належать такі суб'єкти: 1) центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державної реєстрації актів цивільного стану; 2) відділи державної реєстрації актів цивільного стану Головного управління юстиції Міністерства юстиції України, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі, районних, районних у містах, міських (міст обласного значення), міськрайонних управлінь

юстиції; 3) виконавчі органи сільських, селищних і міських (крім міст обласного значення) рад. Окрім того, державну реєстрацію актів цивільного стану громадян України, які проживають або тимчасово перебувають за кордоном, проводять дипломатичні представництва та консульські установи України [8].

Державна реєстрація актів цивільного стану (без деталізації самих послуг) внесена до Переліку адміністративних послуг органів виконавчої влади, які надаються через центр надання адміністративних послуг, затвердженого Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 травня 2014 р. № 523 (зі змінами). Згідно з п. 3 ч. 11 цього розпорядження надання послуг ДРАЦС здійснюється через Центр надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП) за переліком таких послуг, що визначається Міністерством юстиції України, а також на основі узгоджених рішень між територіальними органами Міністерства юстиції України та органами, якими утворено ЦНАП. Наказом Міністерства юстиції України від 29 серпня 2018 р. № 2825/5 «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів у сфері державної реєстрації актів цивільного стану» (зі змінами) визначено послуги, які можуть надаватися через ЦНАП (це всі адміністративні послуги у сфері ДРАЦС з окремими винятками в межах відповідних послуг) [11].

Зазначимо, що акти цивільного стану мають найбільш безпосередній зв'язок із діями (проте тільки громадян) і подіями, що їх стосуються, а оскільки вони впливають на виникнення, зміну чи припинення прав та обов'язків, то ці дії і події повинні розглядатися як юридичні факти. У продовженні особою її існування (подальшому, тривалому носінні певного присвоєного імені, житті, стані у шлюбі тощо) такі дії і події також характеризують правовий стан певного громадянина.

Початок дослідженню дій і подій, що становлять акти цивільного стану, як особливих юридичних фактів було покладено вже наприкінці XIX – на початку XX ст. разом із розглядом правових аспектів народження, одруження, смерті [11].

Особливо варто відзначити наукові досягнення М. Кельмана, який досліджував не тільки теоретичні питання актів цивільного стану

(правову природу, їх поняття і класифікацію), а й практичний бік цієї проблеми з внесенням пропозицій щодо вдосконалення чинного адміністративного законодавства [5, с. 120–128]. Однак, незважаючи на фундаментальність його роботи, окремі практичні висновки автора певною мірою втратили свою актуальність з урахуванням нових соціально-економічних умов.

О. Буханевич говорив про відсутність однакового тлумачення терміна «цивільний стан», що спричиняє змішування понять «акти цивільного стану», «записи актів цивільного стану», «реєстрація актів цивільного стану». Учений зазначив, що необхідно відрізнити акти цивільного стану (дії громадян або події, що впливають на виникнення, зміну чи припинення прав та обов'язків), а також акти, що характеризують правовий стан громадян (акти громадянського стану), від інших юридичних актів, які зумовлюють цивільні правовідносини, та інших документів. При цьому під адміністративними актами з державної реєстрації вчений запропонував розуміти юридично значущі дії органів публічної влади (державних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування), спрямовані на реєстрацію актів цивільного стану [2]. Отже, відповідні документи являють собою матеріальні носії інформації про дії та події, що підлягають посвідченню у відповідних органах публічної влади.

О. Буханевич обґрунтував необхідність доповнити перелік актів, які підлягають реєстрації в органах ДРАЦС, такими обставинами, як визнання громадянина недієздатним або обмежено дієздатним, зміна статі громадянина [2]. Однак ця пропозиція поки що не знайшла відгук у законодавця.

Якщо розглядати акти цивільного стану як юридичні факти, то варто підкреслити, що вони зумовлюють різноманітні правові наслідки, які своєю чергою закріплюються в різних галузях права. Відповідно, серед них можна виділити акти, що викликають виникнення цивільного стану (народження); акти, що викликають зміну цивільного стану (укладення шлюбу, розірвання шлюбу, зміна імені, встановлення батьківства, усиновлення (удочеріння), визнання громадянина недієздатним, обмежено дієздатним, зміна статі громадянина, народження – для батьків дитини, смерть громадянина – для його

спадкоємців); акти, які викликають припинення цивільного стану (смерть громадянина) [11].

І. Гончарова розглядає юридичні стани в системі юридичних фактів та по-особливому пояснює цей взаємозв'язок [3]. Є. Легеза доводить, що поняття «правовий стан особистості» є найближчим, проте не тотожним поняттям «правовий статус особистості» та «правове становище особистості», що часто можна виявити в літературі. Дослідник обґрунтовує, що правове становище є найбільш широким за обсягом поняттям, яке включає в себе всі явища, що характеризують суб'єкта права, при цьому він розглядає правовий статус як основу правового становища, а іншим великим структурним елементом правового становища особистості вважає правовий стан. Відмінність між ними вчений проводить за обсягом: правове становище – це загальне, а правовий статус і правовий стан – його частини [7].

Правовий стан особистості, на думку Є. Легези, є необхідною та обов'язковою умовою (передумовою) буття і правового статусу, коли за допомогою повідомлення людині загальних та особливих властивостей суб'єкт правового статусу індивідуалізується, що створює можливість наділення його правами, свободами й обов'язками. Їм притаманний діалектичний нерозривний взаємозв'язок, який учений визначає так: без правового стану правовий статус особистості не виникне, а без правового статусу існування правового стану особистості втрачає сенс. Є. Легеза обґрунтував класифікацію правового стану особистості на види за такими критеріями: залежно від природи походження властивостей особистості (природні та нормативні), залежно від терміну існування (тривалі й короткочасні) тощо [7].

З огляду на зазначене можна вважати, що цивільний стан – це один із видів правових станів особистості.

О. Скакун зазначила, що правовий стан особистості – це сукупність юридичних властивостей людини, які мають системний, структурний або локальний характер, що втілюється у формах правових можливостей та обов'язків особи. Науковиця визначає правовий стан особистості як сукупність прав, свобод та обов'язків людини, що залежать від становища індивіда в регламентованій законом сфері та проявля-

ються у тривалих правовідносинах різного характеру [10].

На думку О. Буханевича, цивільний стан – це юридичні характеристики фізичної особи, що відображають її цивільно-правове й сімейно-правове становище та дають змогу індивідуалізувати правовий стан громадянина внаслідок настання юридично значущих фактів, а також під час реалізації нормативно закріплених прав та обов'язків [2].

Повернемося до наукової позиції І. Гончарової, яка визначає місце юридичних станів у системі юридичних фактів та послідовно відстоює цю думку. Свою позицію вона аргументує так: стани, які мають як основу деякі юридичні факти, у своєму подальшому існуванні відриваються від цієї фактичної основи, набувають самостійності та як юридичні факти входять у фактичні склади різних правових відносин. Унаслідок володіння сильною «складоутворюючою» дією стани відображають тривалі, стабільні характеристики суспільних відносин та їх учасників, найбільш суттєві в соціальному і юридичному планах їхні ознаки. Ці ознаки, що характеризують стани (наприклад, стабільність, сталість, тривалість, але при цьому й здатність до мінливості), по-особливому відображають і закріплюють найбільш значущі характеристики суб'єкта права [3].

Обґрунтування наведеного зв'язку ми знаходимо в різногалузевих і комплексних галузевих дослідженнях, де доводиться (прямо чи опосередковано залежно від того, що є основним об'єктом дослідження), що певні акти цивільного стану дають можливість виділити певну фізичну особу як суб'єкта різноманітних правових відносин серед інших фізичних осіб. Це справедливо і для адміністративно-правових, і для конституційно-правових, і для цивільно-правових, і для сімейно-правових, і для кримінально-правових та інших правовідносин.

Будь-яка ознака фізичної особи, якій об'єктивним правом надано правове значення, може бути визнана індивідуалізуючою, а правовий засіб, за допомогою якого ця ознака закріплюється у правопорядку, може бути кваліфікований як засіб індивідуалізації. До них віднесемо, по-перше, цивільні стани, а по-друге, особисті немайнові права. Цивільні стани забезпечують формальну та правосуб'єктну

індивідуалізацію громадян, натомість особисті немайнові права – їх соціальну індивідуалізацію.

До засобів формальної індивідуалізації громадян варто віднести такі цивільні стани: ім'я (стан «поіменованості»), місце проживання (стан володіння певним місцем проживання, стан проживання в певному місці), стать (стан статевої належності), вік (стан вікової належності), місце народження (стан народження особи в певній місцевості), зовнішній вигляд (стан належності особі певної сукупності ознак, що візуально сприймаються).

Засобами правосуб'єктної індивідуалізації громадян є такі цивільні стани, як ім'я та псевдонім (труднощі поіменованості або анонімності), вік (стан вікової належності), стан здоров'я, стан громадянства, місце проживання (стан визначеності місця проживання), стан спорідненості та властивості, стать (стан статевої належності).

Підсумовуючи, зазначимо, що поняття «акти цивільного стану» має багатоаспектний характер, а правові норми, які закріплюють такі акти, порядок їх державної реєстрації, правові наслідки, пов'язані з ними, містяться, окрім адміністративного права, у правових інститутах інших галузей права. У зв'язку із цим можна зробити висновок про те, що законодавство про акти цивільного стану являє собою комплексний міжгалузевий інститут законодавства, який об'єднує адміністративно-правові, цивільно-правові, сімейно-правові нормативні акти, спрямовані на охорону майнових та особистих немайнових прав громадян, а також інтересів держави.

Відносини, що виникають у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, являють собою сферу реалізації насамперед приватних інтересів громадян. При цьому державна реєстрація актів цивільного стану встановлюється, відповідно, з метою охорони майнових та особистих немайнових прав громадян, а також в інтересах держави. Таким чином, держава має безпосередній інтерес у функціонуванні системи реєстрації актів цивільного стану, її вдосконаленні з урахуванням досягнення цілей сучасної державної політики.

Адміністративна процедура реєстрації актів цивільного стану має «позитивний» характер. Правовідносини, які виникають між виконав-

чими органами державної влади в галузі реєстрації актів цивільного стану та громадянами, у своїй основі не містять правовий конфлікт, а характеризуються як державна послуга, що надається органом виконавчої влади. Змістом цих правовідносин є потреба у здійсненні або реалізації громадянами належних їм прав [1, с. 66]. Таким чином, адміністративні процедури реєстрації актів цивільного стану розроблені для підвищення ефективності та можливості кожного громадянина побачити результати надання послуги державою під час реєстрації актів цивільного стану.

Ознаками адміністративної процедури реєстрації актів цивільного стану є реалізація компетенції відповідного виконавчого органу державної влади, розгляд і вирішення індивідуальних адміністративних справ у сфері державної реєстрації актів цивільного стану, прийняття актів цивільного стану тощо.

Таким чином, адміністративна процедура реєстрації актів цивільного стану є сукупністю адміністративно-процесуальних дій, що забезпечують вирішення індивідуальних реєстраційних справ стосовно дій і подій життя людини, які впливають на виникнення, зміну або припинення її прав та обов'язків, і здійснюються уповноваженими органами у сфері виконавчої діяльності, вираженої в санкціонуванні, офіційному визнанні за певними суб'єктами прав і правового статусу.

З огляду на викладене можна звернути увагу на певні проблеми в реєстраційній діяльності з боку органів державної влади. Це, зокрема, питання недосконалості нормативно-правових актів, що регулюють правове становище органів, які беруть участь у процедурах реєстрації актів цивільного стану. Особливостями адміністративно-процесуального регулювання є те, що окремі види державної реєстрації актів цивільного стану визначаються не лише Законом України «Про державну реєстрацію актів цивільного стану» від 1 липня 2010 р. № 2398-VI, а й Цивільним кодексом України, Сімейним кодексом України, наказами міністерств тощо. Деякі види державної реєстрації не знаходять своє відображення в нормативно-правових актах, що створює чимало проблем у наданні громадянам державних послуг. Наприклад, органи внутрішніх справ, органи опіки та

підключення вказуються як учасники в цих процедурах, проте порядок реалізації їх адміністративно-процесуального статусу з питань державної реєстрації актів цивільного стану нормативно не встановлено.

До принципів процедур здійснення державної реєстрації актів цивільного стану можемо віднести такі засади:

- охорону державних та громадських інтересів, прав і свобод громадян;
- повноту і своєчасність реєстраційних дій;
- матеріальну істину під час здійснення реєстрації актів цивільного стану;
- реєстраційні дії державною мовою;
- забезпечення дотримання права на нерозголошення конфіденційної інформації у процедурах реєстрації актів цивільного стану.

Отже, питання про зміст адміністративної процедури реєстрації актів цивільного стану має ключове значення для охорони особистих немайнових і майнових прав громадян, оскільки воно безпосередньо торкається виникнення, зміни чи припинення низки найважливіших прав та обов'язків, зокрема, у сфері публічного адміністрування.

Висновки. Законодавство про акти цивільного стану являє собою комплексний міжгалузевий інститут законодавства, що об'єднує адміністративно-правові, цивільно-правові, сімейно-правові нормативні акти, спрямовані на охорону майнових та особистих немайнових

прав громадян, а також інтересів держави. Держава має безпосередній інтерес у функціонуванні системи реєстрації актів цивільного стану, її вдосконаленні з урахуванням досягнення цілей сучасної державної політики. Адміністративна процедура реєстрації актів цивільного стану є сукупністю адміністративно-процесуальних дій, що забезпечують вирішення індивідуальних реєстраційних справ стосовно дій і подій життя людини, які впливають на виникнення, зміну або припинення її прав та обов'язків, і здійснюються уповноваженими органами у сфері виконавчої діяльності, вираженої в санкціонуванні, офіційному визнанні за певними суб'єктами прав і правового статусу. До принципів процедур здійснення державної реєстрації актів цивільного стану можна віднести охорону державних і громадських інтересів, прав та свобод громадян; повноту і своєчасність реєстраційних дій; матеріальну істину під час здійснення реєстрації актів цивільного стану; реєстраційні дії державною мовою; забезпечення дотримання права на нерозголошення конфіденційної інформації у процедурах реєстрації актів цивільного стану. Питання про зміст адміністративної процедури реєстрації актів цивільного стану має ключове значення для охорони особистих немайнових і майнових прав громадян, оскільки безпосередньо торкається виникнення, зміни або припинення низки найважливіших прав та обов'язків у сфері публічного адміністрування.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Адміністративне право України : навчальний посібник : у 2 т. / В. Галуцько та ін. Херсон : ПАТ «Херсонська міська друкарня», 2017. Т. 1 : Загальне адміністративне право. 320 с.
2. Буханевич О. Поняття та сутність процедури надання адміністративних послуг. *Право і суспільство*. 2015. № 5. С. 126–131.
3. Гончарова І. Центр надання адміністративних послуг як основний суб'єкт надання адміністративних послуг (на прикладі м. Дніпро). *Прикарпатський юридичний вісник*. 2016. Вип. 6. С. 84–87.
4. Державна реєстрація актів цивільного стану за новим сімейним кодексом України та її значення. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_2695.
5. Кельман М., Мурашин О. Загальна теорія права (з схемами, кросвордами, тестами). Київ : Кондор, 2002. 353 с.
6. Красовська А. Державна реєстрація як умова реалізації права на підприємництво в Україні. *Адміністративне право*. 2002. № 7. С. 62–64.
7. Легеза Є. Досвід Литовської Республіки та Республіки Грузія щодо надання публічних послуг та шляхи їх імплементації у вітчизняне законодавство. *ScienceRise: Juridical Science*. 2018. № 1(3). С. 39–44.
8. Пашко І. Про роботу державної реєстрації актів цивільного стану. *Правовий вісник*. 2015. 25 травня. С. 3–23.
9. Про державну реєстрацію актів цивільного стану : Закон України від 1 липня 2010 р. № 2398-VI / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 38. Ст. 509.
10. Скакун О. Теорія держави і права. Харків : Консул, 2001. 656 с.
11. Як інтегрувати у ЦНАП послуги з державної реєстрації актів цивільного стану. URL: https://tsnap.ulead.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/Integratsiya-poslug-DRATSS_29.03.2021.pdf.